

документъ, а автора не ги е броилъ, понеже за много градове въ Влашко и България той дава броя имъ въ кржгли цифри. Отъ сжщата 1643 г. сж отбелязани въ *Lettere e commissioni di Levante* специални нареждания на републиката до „дубровнишкитѣ търговци живущи въ Провадия¹⁾).

Презъ 1649 г. въ провадийската колония е получено специално писмо отъ Дубровникъ, съ което се нарежда да се въведе въ владение Матео ди Геталди въ една кжща въ Провадия, която споредъ нота-риалнитѣ книги на републиката е била дадена още презъ 1638 г. на сжщия отъ братята Джiovани и Николо Златани срещу 117 талера²⁾).

Провадийската колония, макаръ и числено намаляла, продължавала да бжде центъръ на дубровнишкитѣ колонии на североизтокъ отъ Стара-планина. Повечето колонисти отъ Русе, Силистра, Варна и отъ други градове въ вжтрешността на Добруджа сж посещавали редовно провадийската църква, която постоянно дарявали. Отъ 1659 г. е запазено завещанието на силистренския дубровчанинъ Симонъ Стела, въ което търговеца е завещалъ на провадийската църква 20 талера³⁾. Презъ сжщата тази 1659 г. Филипъ Станиславовъ, Никополски епископъ, — българинъ, въ една своя релация до римската църква, съобщава, че въ Провадия е имало 35 католишки кжщи, отъ които 5 търговски, съ всичко 170 души. Българитѣ били около 500, а турцитѣ — 4800, живущи въ хубави кжщи⁴⁾. Отъ сжщото това време — 1659 г. е запазено едно писмо отъ софийскитѣ търговци до Дубровникъ, въ което се оплакватъ, както по-горе се спомена, че добруджанскитѣ търговци, за да избѣгнатъ плащане на такси въ София, намѣрили другъ пжтъ за изнасяне на своитѣ стоки отъ Добруджа и Провадия за Дубровникъ, кой-о пжтъ не минавалъ презъ София. За това софийскитѣ търговци съобщили въ Дубровникъ, че ако това продължава, тѣ ще бждатъ принудени да се изселятъ отъ София въ Провадия, като напустнатъ и софийската църква.

По-горе се спомена за това изменение на пжтя на износа. Този документъ, обаче, ни обяснява, колко голѣмо значение е имало провадийското тържище за дубровчанитѣ. То най-много отъ всички други е снабдявало търговцитѣ съ сурови кожи. Самитѣ тѣ предпочитали

¹⁾ Lett e com. т. 48 f. 150V^o.

²⁾ A di 28 Fev^o 1649. Alli nostri carissimi mercanti della colona in Provato. Il Rettore e consiglieri della Repub^a di Ragusa. Ci è constato per scritture publice registrata qui in questa nostra publica cancellaria gia da noi stati viste et lettere che dell' anno 1638 Gio et Nicolo Slatani et che sono fratelli hanno dato per godere a Mateo di Gethaldi una loro casa posta costa per la soma di taleri 117 da essi medesimi fratelli stata di subito ricevuto come per loro stessa confessione in detti scritture appartate pero con la presente nostra vi ordiniamo che a detto Ghetaldi o alla persona che legitimamente dall istesso fosse deputata a questo effetto facciate haver pacifico et libero possesso di detta casa con le sudete ragioni et altri pertinenza senza che da alcuno sopra li istesso gli si venghi a fare qualche difficulta, o impedimento . . .” Lett. e com. т. 48 f. 238V^o.

³⁾ Test. т. 66 f. 65V^o.

⁴⁾ „Provato civitas. In ea catholicorum domus nro 35 compraehensis 5 mercatorum Ragusinorum, animae 170. Habent ecclesiam aedificatam ab eodem episcopo Stanislao elemosinis eorumdem, curatum habent cum calice seu paramentis. Bulgarorum schismaticorum domus sunt 100, animae 500 circiter, habent unam ecclesiam . . . Turcarum domus pulcherrimae constructurae nro 2000, animae 4800“. п. т. 263, 264.